«Ἑορτάσωμεν ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι»

(Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)

Ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἡ μητρόπολις τῶν ἑορτῶν κατά τόν ἅγιο Πατέρα μας Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο *«Ἑορτή γάρ ἦν περιφανής ἡ πάντας συνάγουσα καί μητρόπολις»* (Ἐπιστολή *«τῇ Δεσποίνῃ μου, τῇ αἰδεσιμωτάτῃ καί θεοφιλεστάτῃ διακόνῳ Ὀλυμπιάδι»*, PG 52, 553), ἐπειδή ἀπ' αὐτήν ἐγεννήθησαν ὅλες οἱ ἄλλες ἑορτές τῶν σωτηριωδῶν γεγονότων τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μας.

Οἱ ἅγιοι πατέρες μας στήν ποιμαντική τους μέριμνα γιά τήν πνευματική οἰκοδομή καί κατάρτισι τῶν πιστῶν ἐδίδαξαν μέ ποιό τρόπο πρέπει νά ἑορτάζουν οἱ πιστοί στόν Θεό ἄνθρωποι τίς ἐκκλησιαστικές ἑορτές, προβάλλοντες τό σκοπό καί τό νόημα τῶν ἑορτῶν.

1. «Θεοῦ μνημονεύσωμεν».

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θέτει ὡς πρῶτον καθῆκον τοῦ πιστοῦ τήν μνήμη τοῦ Θεοῦ. Διδάσκει σχετικῶς, ὅτι *«Ἐπεί δέ κεφάλαιον ἑορτῆς μνήμη Θεοῦ, Θεοῦ μνημονεύσωμεν»* (Γρηγορίου Θεολόγου, *Λόγος ΛΘ', Εἰς τά Ἅγια Φῶτα*, Β.Ε.Π.Ε.Σ. 60, 77). Γιά τούς πιστούς ἡ ἑορτή ὀφείλει νά εἶναι μνήμη Θεοῦ. Θυμώμαστε τίς σωτηριώδεις ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ γιά μᾶς.

Τά Χριστούγεννα ἑορτάζουμε τήν ἐνανθρώπησι τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, τήν κάθοδο τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος στόν κόσμο κατά τόν προφητικό γραφικό λόγο *«μετά δέ τοῦτο ἐπί τῆς γῆς ὤφθη καί τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη»* (Βαρούχ γ' 38).

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ μέγας πατριάρχης Ἀλεξανδρείας μᾶς ἐξηγεῖ καί ἑρμηνεύει τόν σκοπό τῆς ἐνανθρωπήσεως, ὅτι *«Αὐτός γάρ ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν καί αὐτός ἐφανέρωσεν ἑαυτόν διά σώματος, ἵνα ἡμεῖς τοῦ ἀοράτου Πατρός ἔννοιαν λάβωμεν καί αὐτός ὑπέμενε τήν παρ' ἀνθρώπων ὕβριν, ἵνα ἡμεῖς ἀφθαρσίαν κληρονομήσωμεν»* (*Περί τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου καί τῆς διά σώματος πρός ἡμᾶς ἐπιφανείας αὐτοῦ*, Β.Ε.Π.Ε.Σ. 30, 119). Δηλαδή, ὅτι ὁ Θεός μέ τήν σάρκωσί Του ἔγινε ἄνθρωπος γιά νά γίνει ὁ ἄνθρωπος Θεός κατά χάρι, ὅτι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἐφανερώθη μέ ἀνθρώπινη σάρκα γιά νά μᾶς ἀποκαλύψει τόν ἀόρατον Θεό Πατέρα κατά τόν λόγον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου *«Θεόν οὐδείς ἑώρακε πώποτε ὁ μονογενής Υἱός τοῦ Θεοῦ, ὁ ὢν εἰς τόν κόλπον τοῦ Πατρός ἐκεῖνος ἐξηγήσατο»* (Ἰωάννου α' 18) καί ὅτι Αὐτός ὑπέμεινε τήν ὕβριν τῶν ἀνθρώπων, αὐτόν τοῦτον τόν θάνατον, γιά νά κληρονομήσουμε τήν ἀφθαρσία καί τήν ἀθανασία.

Ὁ Θεός ἔρχεται ἀπό τόν οὐρανό στή γῆ, γιά νά ἀνέβει ὁ ἄνθρωπος ἀπό τήν γῆ στόν οὐρανό. Ὁ Θεός μετέλαβε τοῦ χείρονος, δηλαδή τοῦ κατωτέρου ὡς πρός Αὐτόν, γιά νά μεταδώσει σέ μᾶς τοῦ βελτίονος ὡς πρός Αὐτόν.

Ἡ σάρκωσι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἕνα θαῦμα, τίς προεκτάσεις τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἀδυνατεῖ νά συλλάβει. Πῶς ὁ Θεός πού εἶναι πνεῦμα γίνεται ὑλικός; Πῶς ὁ ἄκτιστος (ἀδημιούργητος) κτίζεται (δημιουργεῖται); Πῶς ὁ ἀχώρητος στούς οὐρανούς χωρεῖται στή μήτρα τῆς γυναικός καί στή φάτνη; Πῶς τόν ἀπρόσιτο ἐγγίζουν οἱ ἁμαρτωλοί ἄνθρωποι καί τά ἄλογα ζῶα; Πῶς ὁ ἔνδοξος καί δυνατός ἐκδύεται τήν δόξα Του καί τήν δύναμί Του καί δέχεται νά ἐμφανισθεῖ μέ τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία καί ἀσθένεια; Πῶς ὁ ἀναμάρτητος συναναστρέφεται ἁμαρτωλούς; Πῶς ὁ οὐράνιος γίνεται χοϊκός;

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμπεριέλαβε ὅλο τό ἔργο τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων σέ μία φράσι *«τό μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον»* (Α' Τιμόθεον γ' 16). Τά πάντα ἐπραγματοποιήθησαν μέ τήν εὐδοκία τοῦ οὐρανίου Πατέρα καί τήν συνέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Εἶναι ἔργο Θεοῦ, στό ὁποῖο συνεργάσθηκαν πολλοί δίκαιοι. Κορυφαία ἀνάμεσά τους ἡ Θεοτόκος, ἡ Παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία ἐδέχθη νά γίνει μητέρα Του, ὅταν ἀπήντησε στόν Ἄγγελο *«ἰδού ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά τό ῥῆμά σου»* (Λουκᾶ α' 38).

Οἱ ὕμνοι τῆς θείας λατρείας, τά ἀναγνώσματα τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καί οἱ λόγοι τῶν πατέρων μας ἀναφέρονται στήν σημασία καί τό νόημα αὐτῆς τῆς ἑορτῆς. Οἱ πιστοί ὀφείλουν μέ πνευματική ἀναζήτησι, ἐνδιαφέρον καί ἐπιμέλεια νά μελετήσουν γιά νά δυνηθοῦν νά καταλάβουν, νά ἀντιληφθοῦν *«τί τό πλάτος καί μῆκος καί βάθος καί ὕψος, γνῶναί τε τήν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ»* (Ἐφεσίους γ' 18-19).

2. Ἡ συμμετοχή μας στήν ἑορτή.

Οἱ ἅγιοι πατέρες μᾶς προτρέπουν νά ἑορτάσουμε μέ θεϊκό καί πνευματικό τρόπο ἀποφεύγοντες τήν ἁμαρτία καί τήν πονηρία *«ὡς δοκεῖ τῷ πνεύματι»* (Γρηγορίου Θεολόγου, *Λόγος ΜΑ', Εἰς τήν Πεντηκοστήν*, Β.Ε.Π.Ε.Σ. 60, 111), δηλαδή ὅπως νομίζει τό Ἅγιο Πνεῦμα, ὁ Θεός, πού κυβερνᾶ ὁλόκληρη τήν ζωή μας. Πῶς *«δοκεῖ τῷ Πνεύματι»*;

α) Νά σεβόμαστε τόν Θεό.

Ἡ ἑορτή γίνεται γιά νά αὐξήσουμε τήν πίστι μας γιά νά τήν στερεώσουμε, ὥστε νά εἶναι δυνατή. Αὐτό ἐπιτυγχάνεται μέ τήν κοινή λατρεία, μέ τήν πνευματική μελέτη, μέ τήν ἀνάγνωσι τῶν θείων γραφῶν, μέ τήν προσευχή καί τήν κατάλληλη πνευματική κατάρτισι.

β) Νά συμμετέχουμε στή λατρεία καί στήν κοινή προσευχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος.

Οἱ πιστοί συγκροτοῦν τήν προσευχόμενη κοινότητα, τήν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἔχει κέντρο τῆς προσευχῆς της τό μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Οἱ πιστοί συγκεντρώνονται, συνάγονται καί τελοῦν τήν θεία Λειτουργία εὐχαριστοῦντες τόν Θεόν Πατέρα *«ὑπέρ πάντων ὧν ἴσμεν καί ὧν οὐκ ἴσμεν τῶν φανερῶν καί ἀφανῶν εὐεργεσιῶν τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων»* (εὐχή τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τῆς θείας Λειτουργίας).

γ) Μέ «ἔνδυμα γάμου».

Ἡ ἐξομολόγησι εἶναι ἡ μετά συντριβῆς καρδίας ὁμολογία τῆς μετανοίας μας γιά τίς ἁμαρτίες μας. Ἡ ἁμαρτία διακόπτει τήν κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Γιά νά ἀρθεῖ ἡ διακοπή καί νά συνδεθεῖ ὁ ἄνθρωπος μέ τόν Θεό, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νά ἀναγνωρίσει τήν ἁμαρτία

του καί μέ ταπείνωσι νά ζητήσει ἀπό τόν φιλάνθρωπο Θεό Πατέρα νά τόν ἀποκαταστήσει. Χωρίς μετάνοια καί ἐξομολόγησι δέν μποροῦμε νά πλησιάσουμε τόν Θεό Πατέρα. Πολύ περισσότερο δέν μποροῦμε νά προσέλθουμε στό μυστήριο τῆς θείας Κοινωνίας χωρίς νά ἔχουμε καθαρισθεῖ πνευματικῶς.

Ὁ Κύριος μᾶς ἐπεσήμανε αὐτή τήν ἀνάγκη μέ τήν παραβολή τοῦ γάμου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως *«Εἰσελθών δέ ὁ βασιλεύς θεάσασθαι τούς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου καί λέγει αὐτῷ ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μή ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δέ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεύς τοῖς διακόνοις· δήσαντες αὐτοῦ πόδας καί χεῖρας ἄρατε αὐτόν καί ἐκβάλετε εἰς τό σκότος τό ἐξώτερον»* (Ματθαίου κβ΄ 11-14).

δ) Νά προσέλθουμε στό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Μέ τήν θεία Κοινωνία ἑνωνόμαστε μέ τόν Χριστό καί δι' Αὐτοῦ λαμβάνουμε ὅλες τίς δωρεές τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος εἶπε, *«ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν μή φάγητε τήν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καί πίητε αὐτοῦ τό αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωήν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων μου τήν σάρκα καί πίνων μου τό αἷμα ἔχει ζωήν αἰώνιον καί ἐγώ ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ»* (Ἰωάννου στ΄ 53-54).

ε) Νά ἔχουμε ἀγάπη μέ τούς συνανθρώπους μας.

Τήν προϋπόθεσι αὐτή ἔθεσε ὡς αὐστηρή προϋπόθεσι ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας γιά νά εἰσακουσθεῖ ἡ προσευχή μας. Γιά τό θέμα αὐτό ἐδίδαξε *«ἐάν οὖν προσφέρῃς τό δῶρόν σου ἐπί τό θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατά σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τό δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καί ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καί τότε ἐλθών πρόσφερε τό δῶρόν σου»* (Ματθαίου ε΄ 23-24). Πρίν μιλήσεις στόν Θεό πρέπει νά ἔχεις διώξει ἀπό τήν καρδιά σου ὁ,τιδήποτε καταλογίζεις στόν ἀδελφό σου, συνάνθρωπό σου.

στ) Νά ἐπιτελοῦμε ἐνάρετα ἔργα.

Ἡ ἑορτή πρέπει νά ἀποτελεῖ ἀφορμή γιά τήν ἄσκησι τῶν ἀρετῶν, γιά τήν βίωσι τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας, γιά τήν ἔκφρασι τῆς ὑπακοῆς μας στό ἅγιο θέλημά Του, γιά σεμνή καί θεοπρεπῆ πολιτεία. Σ' αὐτά συμβάλλουν ἡ νηστεία καί ἡ ἐγκράτεια, ὁ περιορισμός δηλαδή μέχρι τελείας ἐξαφανίσεως τῶν ἁμαρτωλῶν παθῶν ἀπό τήν ψυχή μας.

ζ) Νά μήν ἁμαρτάνουμε κατά τήν ἑορτή.

Παρατηροῦμε, ὅτι οἱ ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας γιά πολλούς γίνονται ἀφορμή νά ἁμαρτάνουν βαρύτερα. Γι' αὐτό πρέπει νά προσέχουμε νά μήν ἁμαρτάνουμε μέ τόν τρόπο πού ἑορτάζουμε τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας.

η) Νά ζοῦμε τήν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητά μας.

Ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης εἶναι σαφής *«ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τόν Θεόν, καί τόν ἀδελφόν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν»* (Α΄ Ἰωάννου δ΄ 20). Ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ μεταδοτικότητα, ἡ συγγνώμη, ἡ ἀνοχή, ἡ ἀλληλεγγύη πρός τούς ἀδελφούς ἐκφράζουν τούς πνευματικούς δεσμούς τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καί καθιστοῦν αὐτούς τούς δεσμούς ἰσχυρότερους.

3. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἑορτή τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι τόν 4ο μ.Χ. αἰῶνα συνεορτάζετο μέ τήν ἑορτή τῆς βαπτίσεώς Του τήν 6ην Ἰανουαρίου. Οἱ δύο ἑορτές ἔφερον τήν ὀνομασίαν *Ἐπιφάνεια.*

Ἡ ἐπιλογή τῆς ἡμερομηνίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου ἔγινε ἀπό τήν Ἐκκλησία γιά πνευματικούς καί ποιμαντικούς λόγους. Δέν εἶναι γνωστή ἡ ἡμέρα καί τό ἔτος γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας. Ἀπό τά ἱστορικά γεγονότα καί τά πρόσωπα, πού ἀναφέρονται στήν ἱερά διήγησι τῶν Εὐαγγελίων καί σέ ἄλλες ἐξωβιβλικές πηγές, προσδιορίζουμε κατά προσέγγισι τό ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, ἀπό τό ὁποῖο ἀρχίζει ἡ χριστιανική χρονολόγησις.

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε., ΤΗΛ: 210 92 17 513, www.eptalofos.gr

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

«Ἑορτάσωμεν ὡς δοκεῖ τῷ πνεύματι»

(Ἅγιος Γρηγόριος, ὁ Θεολόγος)